

SLOVENIJA LJUDJE

[VIDEO] Nadškof dr. Anton Stres letošnji prejemnik Pučnikovega priznanja

DDr. Anton Stres je prejel Pučnikovo plaketo (Foto: x/SDS)

Datum: 15. 3. 2025, 18:30

🕒 Predviden čas branja: 7 min.

Na Pučnikovem simpoziju je Inštitut dr. Jožeta Pučnika razglasil tudi letošnjega prejemnika Pučnikovega priznanja. Letošnji prejemnik je upokojeni nadškof in teološki profesor Anton Stres. Obrazložitev priznanja je pripravil dr. Andrej Fink s Katoliškega inštituta.

Nadškof **msgr. ddr. Anton Stres** je s svojim teoretičnim in praktičnim delom izjemno prispeval k vzpostavljanju in utrjevanju demokracije, k rasti politične kulture ter k utrjevanju vere, kulture in znanosti, ki so soustvarjali slovensko narodno in kulturno identiteto.

Iz Donačke gore v Pariz

Rodil se je 15. decembra 1942 v Donački gori v župniji Rogatec. Osnovno šolo je štiri leta obiskoval v Donački gori, nižjo gimnazijo pa štiri leta v Rogaški Slatini. Srednjo šolo je obiskoval na Interdiecezanski srednji šoli za pripravo duhovnikov v Zagrebu, kjer je leta 1962 maturiral. 22. avgusta 1960 je vstopil v Misijonsko družbo lazaristov v Beogradu. Leta 1963 se je vpisal na **Teološko fakulteto** v Ljubljani, kjer je končal tri letnike. Študij je jeseni leta 1966 nadaljeval na **teološki fakulteti** pariškega Katoliškega inštituta. Tam je leta 1969 opravil licenciat iz teologije, magisterij iz filozofije pa na **Filozofski fakulteti** istega inštituta leta 1972.

Novembra 1972 je postal asistent na **Teološki fakulteti** v Ljubljani, 3. oktobra 1974 pa visokošolski učitelj na Katedri za filozofijo. 14. februarja 1977 je postal docent, 7. septembra 1985 izredni profesor, 26. maja 1990 pa redni profesor na isti ustanovi. Od leta 1983 do 1993 je bil na **Teološki fakulteti** predstojnik Katedre za filozofijo, od leta 1988 je bil predstojnik Inštituta za filozofijo in družbeno etiko. Med leti 1985–1987 in 1997–1999 je bil prodekan **Teološke fakultete**. Oktobra 1999 je prevzel službo dekana **Teološke fakultete Univerze v Ljubljani** in jo opravljal do 1. septembra leta 2000. V svoji akademski karieri je objavil 18 knjig in brošur ter več kot 300 znanstvenih in strokovnih razprav in poljudnih člankov v različnih revijah in časopisih.

Oktobra 1974 je na **Teološki fakulteti** v Ljubljani doktoriral iz teologije z disertacijo Razvoj marksističnega pojmovanja religije v povojni Jugoslaviji, 30. novembra 1984 pa je na Katoliškem inštitutu v Parizu doktoriral še iz filozofije z disertacijo Pojem svobode pri Heglu in prevzem tega pojma pri Marxu.

Med vsemi njegovimi deli pa močno izstopa Leksikon filozofije, ki je izšel leta 2018. Dobri poznavalci ga tudi z vidika slovenskega jezikovnega in kulturnega prostora označujejo za monumentalno delo. V velikih svetovnih jezikih so primerljiva dela običajno plod široke skupine raziskovalcev. V tem primeru pa je Leksikon bogat ekskluziven sad avtorjevega in samo njegovega globokega in širokega poznavanja filozofije. Delo je zrelo več desetletij, intenzivno pa je nastajalo zadnjih pet let pred izidom in je bistveno preseгло vse dotedanje slovenske filozofske slovarje in leksikone. Poznavalci so delo označili kot filozofski mejnik v slovenskem prostoru in za delo ogromnega nacionalnega pomena. V njem se kaže celovitost filozofske misli avtorja. S tem delom, poleg vseh ostalih, se pa prof. ddr. Stres, ob svoji duhovski službi, uvršča v špico slovenske filozofije.

Med letoma 1988 in 1997 je bil provincialni predstojnik (vizitator) najprej jugoslovanske, nato slovenske province Misijonske družbe. Bil je predsednik Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski (pokrajinski) škofovski konferenci (S(P)ŠK), od njene ustanovitve leta 1985 pa do 31. decembra 2010.

Škof in visokošolski učitelj

Trinajstega maja 2000 ga je papež **Janez Pavel II.** (1978–2005) imenoval za ptujskega naslovnega in mariborskega pomožnega škofa. V škofa je bil v mariborski stolni cerkvi sv. Janeza Krstnika posvečen 24. junija 2000. Za škofovsko geslo si je izbral »Vse zaradi evangelija,« ki povzema besede apostola Pavla: »Vse delam zaradi evangelija.« (prim. 1 Kor 9,23)

Nadškof msgr. ddr. Anton Stres je bil od leta 1995 do 1999 podpredsednik Evropske konference Komisije Pravičnost in mir, od leta 1997 je bil konzultor Papeškega sveta Pravičnost in mir v Vatikanu, od 1. maja 2004 do 11. januarja 2010 je bil predstavnik SŠK pri Komisiji škofovskih konferenc Evropske unije v Bruslju. Od leta 1997 je vodil Komisijo SŠK za ureditev odnosov z državo. Pri SŠK je bil odgovoren za duhovno oskrbo v Slovenski vojski in za pogajanja z mednarodnimi ustanovami v Združenju slovenskih katoliških skavtov in skavtinj. Leta 2007 je bil izvoljen za podpredsednika Slovenske škofovske konference.

Ob ustanovitvi novih škofij v Cerkvi na Slovenskem 7. aprila 2006 ga je papež Benedikt XVI. (2005–2013) imenoval za prvega škofa novoustanovljene celjske škofije. Na to mesto je bil slovesno umeščen 21. maja 2006 v Celju. 31. januarja 2009 je bil imenovan za nadškofa koadjutorja Nadškofije Maribor. Od imenovanja za nadškofa koadjutorja je opravljal tudi vlogo apostolskega administratorja Škofije Celje. 28. novembra 2009 je postal 35. rezidencialni ljubljanski nadškof, 11. januarja 2010 pa je bil na 52. redni seji SŠK izvoljen za njenega predsednika. 3. avgusta 2015 je ljubljanski nadškof metropolit **msgr. Stanislav Zore** OFM imenoval zaslužnega profesorja **Univerze v Ljubljani** ddr. Antona Stresa za **rektorja** Katoliškega inštituta.

Msgr. ddr. Anton Stres je imel izjemno vlogo tudi izven svojega verskega in cerkvenega poslanstva, še posebej v političnem življenju v najbolj občutljivih trenutkih razvoja slovenskega naroda, v času njegovega osamosvajanja in uveljavljanja v mednarodnem prostoru. Kot predsednik Komisije za Pravičnost in mir pri slovenski škofovski konferenci je s svojimi javnimi sporočili odločilno vplival na demokratično kulturo in politično klimo, kar je prispevalo k zavedanju, da smo Slovenci narod, ki ima pravico do svobode in demokracije v evropskem kontekstu.

V negotovih časih je njegova beseda močno odmevala v slovenski javnosti. Zlasti v prelomnem obdobju, ki ga imenujemo slovenska pomlad, je močno zaznamoval javno razpravo o temeljnih vprašanih demokracije, svobode, človekovega dostojanstva in pravičnosti.

Kot predsednik Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci je imel dr. Stres v kritičnih trenutkih slovenske zgodovine ključno vlogo. Komisija se je aktivno zavzemala za spoštovanje človekovih pravic in je bila med prvimi, ki je v javnem prostoru izražala stališča o človekovih pravicah in svoboščinah v nastajajoči demokraciji. Dr. Stres je bil eden glavnih avtorjev izjav komisije, ki so spodbujale demokratično razpravo ter zagovarjale vladavino prava in človekovo dostojanstvo.

<https://nova24tv.si/video-nadskof-dr-anton-stres-l...>

4 / 5

V svoji izjavi z dne 11. marca 1988 je poudaril pomen spoštovanja človekovih pravic v kontekstu sprejemanja takratnih ustavnih sprememb, s čimer je pomembno vplival na demokratično ozaveščenost javnosti. Prav tako je bil vključen v mednarodna prizadevanja za pravičnost in mir, med drugim kot član evropskega povezovalnega komiteja Komisije Pravičnost in mir s sedežem v Bruslju in kot konzultor Papeške komisije za pravičnost in mir.

Kot že omenjeno je posebej pomembno njegovo delovanje v obdobju slovenskega osamosvajanja, ko je s svojim znanjem in moralno avtoriteto prispeval k oblikovanju javnega mnenja in krepitvi demokratičnih vrednot. Dr. Stres je v svojih javnih nastopih v tistem času poudarjal pomen dialoga, demokracije in vladavine prava kot temeljev svobodne in pravične družbe. Njegovo angažirano delovanje v sklopu mednarodnih konferenc in simpozijev, kjer je zagovarjal temeljne človekove pravice in svoboščine, je pomembno prispevalo tudi k mednarodnemu ugledu Slovenije.

Ddr. Stres se je zavedal pomena medsebojnega spoštovanja in strpnosti, kar je leta 1995 izpostavil v svojem predavanju „Zahteva po strpnosti kot civilizacijski pojav“. Prav tako je sodeloval na simpozijih in konferencah, kjer je zagovarjal pomen demokracije, svobode in človekovih pravic. S svojimi prispevki v medijih, strokovnih delih in javnih razpravah je soustvarjal prostor za odprto, strpno, pluralno in pravično družbo. Svobodo je često povezoval s konceptom pravičnosti.

Njegova družboslovna misel je torej padla na plodna tla, saj je s svojo intelektualno in moralno avtoriteto pomembno sooblikoval javni diskurz v prelomnih časih slovenske zgodovine.

Veliko prispeval k demokraciji

Stresov prispevek k razvoju demokratične Slovenije je trajen in neizbrisen. Sedanje in prihodnje generacije bodo lahko skozi njegovo misel in delo razumele znamenja časa, ki so slovenskemu narodu vtisnila neizbrisen pečat.

Msgr. ddr. Anton Stres je imel tesne stike z **dr. Jožetom Pučnikom**. Skupaj s krogom somišljenikov sta pogosto koncipirala slovensko pot v demokracijo in normalnost, in to vse do Pučnikove prezgodnje smrti. Sicer bi bila ta slovenska pot precej bolj težavna.

“Kot sodelavec na Katoliškem inštitutu in dolgoletni prijatelj verjamem, da si je msgr. ddr. Anton Stres z vsem navedenim delom in življenjskim poslanstvom zaslužil to prestižno priznanje,” je še zapisal dr. Andrej Fink.

<https://nova24tv.si/video-nadskof-dr-anton-stres-l...>

5 / 5

SDS SDS

 @strankaSDS · [Follow](#)

 Nadškof msgr. ddr. Anton Stres o vrednotah Zahoda

Naša civilizacija in zahodna kultura sta zgrajeni na trdnih vrednotah, ki so nekoč veljale za temelj ponosa in zgled drugim narodom. 🏛️ ✨ Nadškof msgr. ddr. Anton Stres v svojem govoru opozarja, da danes prav iz drugih... [Show more](#)

Watch on X

5:23 PM · Mar 14, 2025

 97 Reply Copy link

[Read 6 replies](#)

G. B.